

Aan de gemeenteraad

datum	15-01-2021
behandeld door	M.H. Merkelbach
ons kenmerk	2021-0005930
doorkiesnummer	078 7706365
Onderwerp	Update Aanscherping EFSA norm PFAS

Geachte mevrouw, heer,

Onlangs heeft de Europese Voedselveiligheidsautoriteit (EFSA) een nieuwe gezondheidkundige grenswaarde afgeleid van 4,4 nanogram/kilogram lichaamsgewicht per week voor 4 PFAS stoffen (PFOA, PFOS, PFNA en PFHxS) in ons voedsel. PFAS blijkt bij lagere concentraties mogelijk al schadelijke effecten te geven. Het RIVM heeft nu besloten deze nieuwe, lagere gezondheidkundige grenswaarde over te nemen.

Volgens de Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid (EFSA) tonen nieuwe wetenschappelijke inzichten aan dat je gedurende je leven met minder PFAS in aanraking zou moeten komen dan tot nu toe gedacht werd. Dit om mogelijk nadelige gezondheidseffecten te voorkomen. Eenvoudig gezegd: sommige PFAS zijn al schadelijker in kleinere hoeveelheden dan tot nu toe bekend was en kunnen effect hebben op je immuunsysteem of op bijvoorbeeld je lever. Een van de 4 PFAS-stoffen die door EFSA onderzocht is, is PFOA. In het verleden heeft DuPont in Dordrecht PFOA gebruikt, uitgestoten en geloosd. Ondanks dat DuPont (nu Chemours) sinds 2012 deze stof niet meer gebruikt, vinden we het nog wel terug in het grondwater, de lucht en de bodem. De stoffen breken namelijk heel langzaam af, waardoor ze nog jarenlang in onze leefomgeving aanwezig blijven.

#### **Wat betekent deze nieuwe grenswaarde voor onze regio?**

Het is voor ons belangrijk om te weten wat de mogelijke effecten van PFAS zijn en welke blootstelling aan PFAS mogelijk risico's oplevert voor mens en milieu. De afgelopen jaren zijn hier al verschillende onderzoeken naar gedaan. De gemeenten Dordrecht, Papendrecht, Sliedrecht en Molenlanden hebben, samen met het ministerie en de provincie, het RIVM gevraagd deze onderzoeken nu opnieuw te beoordelen, zodat zo snel als mogelijk duidelijk wordt of het RIVM tot andere conclusies en met andere adviezen komt.

## Adviezen voorlopig ongewijzigd

Het RIVM gaat de risicogrenzen voor PFAS in bodem, oppervlaktewater en drinkwater daarom het komende half jaar opnieuw berekenen. Pas daarna besluit het ministerie of het de normen daadwerkelijk aanpast. Het RIVM is van mening dat het verantwoord is deze tijd te nemen alvorens de reeds bestaande adviezen aan te passen. Binnen een straal van 1 kilometer rond de fabriek blijft het advies voorlopig onveranderd: eet met mate uit eigen tuin, niet te veel, niet te vaak. Voor het drinkwater van Oasen zijn geen consequenties. Voor grondverzet wordt geen wijziging van het advies verwacht, aangezien die al gebaseerd zijn op strenge ecologische waarden. De herberekeningen moeten straks duidelijk maken of aanpassing van deze adviezen nodig is.

De planning die het RIVM afgelopen maandag aan ons heeft doorgegeven is:

Kamerbrief en RIVM rapport	15 januari 2021
Advies hergebruiknormen bodem	eind februari 2021
Herziening risicogrenzen vis en drinkwater	eind februari 2021
Herziening INEV's bodem en grondwater	eind februari 2021
Impact assessment drinkwater en vis	eind maart 2021
Stuurgroep normatselling	april 2021
Herziening risicogrens oppervlaktewater	Q2 2021
Impact assessment INEV's	Q2 2021
Definitief handelingskader PFAS	Q2 2021

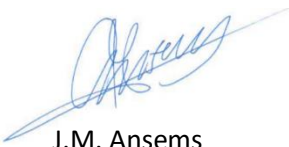
Het gezamenlijke nieuwsbericht van Dordrecht, Sliedrecht, Papendrecht en Molenlanden (zie bijlage) wordt op de website van Papendrecht geplaatst met een link naar de relevante informatie van RIVM en ministerie.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Papendrecht,  
de secretaris,

de burgemeester,



J.M. Ansems



A.J. Moerkerke

Bijlage: Nieuwsbericht EFSA – RIVM lagere grenswaarde (Gezamenlijk nieuwsbericht van Dordrecht, Sliedrecht, Papendrecht en Molenlanden).

## Lagere gezondheidkundige grenswaarde voor PFAS

**Het RIVM gaat een lagere gezondheidkundige grenswaarde gebruiken voor 4 PFAS-stoffen, waaronder PFOA. Die waarde is verlaagd, omdat deze stoffen schadelijker lijken te zijn dan tot nu toe bekend was. De gemeenten Dordrecht, Papendrecht, Sliedrecht en Molenlanden hebben het RIVM gevraagd wat de nieuwe waarde betekent voor de onderzoeken naar PFOA die in onze regio zijn uitgevoerd.**

Het besluit van het RIVM volgt op een studie van de Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid (EFSA). Volgens EFSA tonen nieuwe wetenschappelijke inzichten aan dat 4 PFAS-stoffen mogelijk bij lagere hoeveelheden al negatieve gezondheidseffecten geven, bijvoorbeeld op het immuunsysteem van mensen. Daarom kwam EFSA tot een lagere gezondheidkundige grenswaarde voor PFAS in voedsel. Het RIVM heeft deze waarde overgenomen en gebruikt deze vanaf nu bij hun berekeningen.

### **Wat betekent deze nieuwe grenswaarde voor onze regio?**

Eén van de PFAS-stoffen uit de EFSA-studie is PFOA. DuPont in Dordrecht heeft deze stof tot 2012 gebruikt, uitgestoten en geloosd. Maar omdat de stof heel langzaam afbreekt, vinden we PFOA nog altijd terug in de omgeving. PFOA is met name terecht gekomen in bodem en water in de omgeving. En ook in het bloed bij omwonenden en bijvoorbeeld in moestuinen. Daar zijn de afgelopen jaren onderzoeken naar gedaan. De gemeenten Dordrecht, Papendrecht, Sliedrecht en Molenlanden geven, in overleg met het ministerie en de provincie, het RIVM opdracht deze onderzoeken opnieuw te beoordelen met de nieuwste inzichten. Wij willen dat voor onze inwoners zo snel mogelijk duidelijk is of het RIVM tot andere conclusies en adviezen komt.

### **Nog geen aanpassing adviezen**

Het RIVM past haar adviezen nu nog niet aan. Het RIVM onderzoekt eerst wat de nieuwe grenswaarde betekent voor hun eerdere berekeningen. Op basis daarvan beoordeelt het RIVM of het nodig is om adviezen aan te passen, bijvoorbeeld voor het eten uit eigen tuin. Voor moestuinieren binnen een straal van 1 kilometer rond Chemours en DuPont blijft het advies nu nog onveranderd: eet met mate uit eigen tuin, niet te veel, niet te vaak.

Het RIVM vindt het verantwoord om de tijd te nemen die nodig is om nieuwe adviezen op te stellen. De adviezen zijn namelijk gebaseerd op levenslange blootstelling. Wij vertrouwen op de expertise van de wetenschappers, maar we vinden ook dat de periode van onzekerheid zo kort mogelijk moet duren.

### **Normen**

Een lagere gezondheidkundige grenswaarde kan ook gevolgen hebben op regels (normen) voor PFAS in het milieu, zoals voor bodem, oppervlaktewater en drinkwater. Ook hiervoor gaat het RIVM nieuwe berekeningen doen. Daarna besluit het ministerie of het de normen aanpast. Het RIVM werkt ook aan een doorvertaling van de nieuwste inzichten naar andere PFAS, zoals GenX. GenX is ook een PFAS en wordt door Chemours (afsplitsing van DuPont) gebruikt als vervanger van PFOA.

### **Gezonde leefomgeving**

Dordrecht, Papendrecht, Sliedrecht en Molenlanden vinden dat stoffen als PFOA en GenX niet in het milieu thuishoren. De problemen door de vroegere uitstoot van PFOA laten zien hoe cruciaal het is om dit soort situaties te voorkomen. De landelijke overheid erkent deze zorgen en werkt samen met andere landen in Europa om het gebruik en de productie van PFAS aan banden te leggen.

Onze inzet als gemeenten is een gezonde leefomgeving voor onze inwoners. We hebben er bij het ministerie daarom op aangedrongen dat zo snel mogelijk duidelijk wordt wat de nieuwe inzichten betekenen voor onze inwoners.

### **Meer informatie**

Hier kunt u de [Kamerbrief](#) over dit onderwerp downloaden.

Op de [website van het RIVM](#) vindt u meer toelichting en een overzicht met vragen en antwoorden.